

Vrienden van het **AIRBORNE** MUSEUM

Utrechtseweg 232
6862 AZ Oosterbeek
Tel. museum (026) 333 77 10
Tel. penningm. (026) 333 64 76

ISSN 1383-3413

Nieuwsbrief No. 83, augustus 2001

Redactie:
Drs. R.P.G.A. Voskuil
C. van Roekel
G.H. Maassen jr. (026) 334 01 42

'Engels weekend' werd groot succes

Dankzij het initiatief van Niall Cherry, de vertegenwoordiger van de Vereniging Vrienden in het Verenigd Koninkrijk, reisden vierentwintig Britse leden eind juni naar Oosterbeek om daar deel te nemen aan een unieke driedaagse battlefielddtour.

De groep verzamelde zich op vrijdagmorgen 22 juni in het Airborne Museum, waar zij werden verwelkomd door een aantal Nederlandse leden, waarna een rondleiding volgde met een bezoek aan de nieuwe archief-ruimte op de bovenste verdieping. Na de lunch begon de eerste wandeling in regen- en stormachtig weer. In twee groepen vertrokken we in noordelijke richting om daar achtereenvolgens de Stationsweg, de Airborne Begraafplaats, Hotel Dreyeroord, de Dreyenseweg en 'Hackett's Hollow' aan de Valkenburglaan te bekijken.

's Avonds was er een ontvangst in het museum, en kon een bezoek worden gebracht aan de opslagplaats en aan de ruimte waar voorwerpen worden gerestaureerd en geconserveerd.

Op zaterdag 23 juni werd gewandeld onder veel betere weersomstandigheden. Beginnend bij het museum werd gelopen langs de posities van het Border Regiment, vanaf de Hoofdlaan tot aan de Westerbouwing, waar een uitstekende en welkome lunch werd gebruikt.

Hierna bezochten we het Drielse Veer, en wandelden we via het Kerkpad naar de Oude Kerk, waarbij we ook langs het huis van Kate ter Horst kwamen. Na een korte rustpauze liepen we terug naar Hartenstein, langs de plaats waar de wasserij van Van Hofwegen heeft gestaan, en langs de Tafelberg, dat waarschijnlijk zal worden afgebroken, maar waarvan hopelijk het voorste deel blijft bestaan.

Zondag 24 juni verzamelden we op de parkeerplaats bij het museum, waar we werden verdeeld over een aantal originele oorlogsjeeps en andere militaire voertuigen. Vervolgens vertrokken voor een tocht naar de landingsterreinen, waarbij we gebruik konden maken

van wegen die niet geschikt zijn voor gewone auto's. Daarna volgden we de route van de jeeps van het Reconnaissance Squadron in hun poging om Arnhem te bereiken. We bezochten de plaats waar deze eenheid in een Duitse hinderlaag terechtkwam, en nadat we met de jeeps door de tunnel onder de spoordijk waren gereden, keerden we terug naar Wolfheze. In het middagprogramma waren opgenomen bezoeken aan het landingsterrein van de Poolse gliders op de Johannahoeve, de Acacialaan, de spoorbrug, het St. Elisabeths Gasthuis, het huis op de Zwarteweg waar Generaal Urquhart zich verborgen heeft gehouden, de Rijnbrug en Driel.

Graag wil ik namens de groep onze Nederlandse gastheren: Eugene Wijnhoud, Jaap Korsloot, Robert Sigmond, Erik van der Meiden, Martijn Cornelissen en Martin Peters hartelijk danken voor de tijd die ze hebben besteed om onze kennis te vergroten over de strijd bij Arnhem in september 1944.

Ik denk dat ik namens alle deelnemers spreek wanneer ik zeg dat het weekend een groot succes was. Wanneer in de toekomst opnieuw een dergelijk evenement wordt georganiseerd, zal ik tot de eersten behoren die zich hiervoor inschrijft.

(Paul Hanson, Coventry, Verenigd Koninkrijk)

Deelnemers aan het 'Engelse Weekend' van 22 tot 24 juni 2001, poseren voor het Airborne Museum.
(foto 23 juni 2001: Berry de Reus)

'Engels weekend' 2003

Graag wil ik iedereen, zowel de Nederlandse organisatoren als de deelnemers, bedanken voor hun deelname aan het 'Engelse weekend'. Een volgende battlefieldtour, met een geheel ander programma, zal worden voorbereid voor 2003. Iedereen die hiervoor belangstelling heeft en daarover ideeën of suggesties heeft, kan contact met mij opnemen. (Niall Cherry)

Excursie in het gebied van Nijmegen

Op zaterdag 6 oktober a.s. organiseert onze vereniging een busexcursie door het gebied rond Nijmegen. Het was 57 jaar geleden het middelste gedeelte van de 'Corridor', en het operatiegebied van de 82e Amerikaanse Airborne Divisie. De excursie zal worden geleid door Jacques Haegens. Marcel Anker zal uitleg geven op het laatste punt.

Het programma ziet er in grote lijnen als volgt uit: 09.00 uur: Vertrek van de bus vanaf het parkeerterrein bij de Goede Herderkerk in Oosterbeek, oostelijk van het Airborne Museum, naar Grave, waar we met de eigenlijke excursie beginnen. Via de Maasbrug gaan we naar de landingszones bij Overasselt, om daarna een bezoek te brengen aan de (voormalige) sluisbrug bij Heumen, en aan de plaats waar de tijdelijke begraafplaats van de 82e Amerikaanse Airborne Divisie lag. Daarna gaan we een aantal plaatsen bekijken op de landingszones in de omgeving van Groesbeek, zoals de DZ van het 508e Regiment en het gebied 'De Bruuk', waar luitenant-generaal Frederick A.M. Browning landde met zijn hoofdkwartier (1st Airborne Corps). In het bos achter hotel de Wolfsberg bezoeken we de plaats waar brigade-generaal James M. Gavin (commandant van de 82e) zijn hoofdkwartier had.

Ca. 13.00 - 14.00 uur: LUNCH in de 'Oude Molen' in Groesbeek.

14.00 uur: Vertrek in de richting van Nijmegen. Bezoek aan de Canadese begraafplaats. Via Sionshof rijden we langs het schoolgebouw aan de Heyendaalseweg, waarin een deel van de op 26 september 1944 uit Oosterbeek teruggekeerde Airbornes werd opgevangen. Vervolgens rijden we via het Keizer Karelplein, de Oranjesingel en het Valkhof naar de Waalkade, waar we een goed overzicht hebben op de Waalbrug. Via de Hezelpoort en het Waterkwartier gaan we naar het kantoor van de NUON bij de centrale. Vanaf het dak hebben we een prachtig uitzicht over de plaats waar op 20 september 1944 majoor Julian Cook met het 3e Bataljon van het 504e Regiment onder zwaar Duits vuur de Waal overstak.

De kosten voor deelname bedragen f 65,- per persoon. Hiervoor krijgt u de bustocht, de lunch en de excursiegids. Dit bedrag kan worden overgemaakt op postgironummer 4403641 van de Vereniging Vrienden, onder vermelding van 'Corridor Excursie'. Het geld moet uiterlijk 27 september a.s. binnen zijn. Inschrijvingen worden behandeld in volgorde van binnenkomst. Er zijn maximaal 47 plaatsen beschikbaar.

baar. Bij overtekening krijgt u bericht als u niet mee kunt.

Lezing The Border Regiment

Op zondagmiddag 7 oktober a.s. zal de conservator van 'The Border Regiment and King's Own Royal Border Regiment Museum' in Carlisle Castle, Mr. Stuart Eastwood, een lezing houden in restaurant Schoonoord (Pietersbergseweg 4) in Oosterbeek. De lezing begint om 14.00 uur. De heer Eastwood is een van de auteurs van het boek 'When Dragons Flew, an illustrated history of the 1st Battalion The Border Regiment 1939-1945', dat in 1994 verscheen.

In zijn voordracht, die uiteraard in het Engels wordt gegeven, wil hij een aantal aspecten van de geschiedenis van dit bataljon of de revue laten passeren, waaronder de acties op Sicilië in juli 1943.

De toegang is gratis, maar in verband met de beperkte ruimte (ca. 60 plaatsen) wordt iedereen die er bij wil zijn vriendelijk verzocht zich vóór 27 september a.s. op te geven bij Eugène Wijnhoud, Bernardlaan 41-1, 6824 LE Arnhem, telefoon 026 3513100, e-mail E.Wijnhoud@12move.nl.

Themamiddag op 3 november a.s.

Op zaterdag 3 november a.s. organiseert onze vereniging een themamiddag in Zalencentrum 'Lebret' aan de Lebretweg in Oosterbeek.

Het programma ziet er als volgt uit:

13.30 - 14.00 uur: Ontvangst van de leden.

14.00 - 15.00 uur: Lezing met dia's over de 9th (Airborne) Field Company Royal Engineers door Patrick Pronk. Patrick is de auteur van het dit voorjaar verschenen boek 'Airborne Engineers, The Shiny 9th, an illustrated history of the 9th (Airborne) Field Company Royal Engineers 1939-1945'

15.00 - 15.45 uur: PAUZE

15.45 - 16.30 uur: Vertoning van een film over de Slag om Arnhem.

Ca. 17.00 uur: Einde themamiddag.

Op 22 juni jl. bezocht de 50.000e leerling het Airborne Museum in het kader van het Scholenproject. Hij kreeg van Vriendenvoorzitter Chris van Roekel een aantal cadeaus als aandenken aan deze dag. (foto Berry de Reus)

50.000e leerling

Vrijdag 22 juni jl. was een bijzondere dag voor het Airborne Museum. Toen mocht de 50.000e leerling worden verwelkomd die 'Hartenstein' bezocht in het kader van het 'Scholenproject'. Dit werd 17 jaar geleden ontwikkeld door Chris van Roekel namens de Vereniging Vrienden om schoolkinderen op een educatief verantwoorde manier te laten kennismaken met de Slag om Arnhem. Het is zo gemaakt dat onderwijzers het in hun eigen pedagogische situatie kunnen inpassen, en zo de leerlingen op een goede manier kunnen voorbereiden op een bezoek aan het museum. Sinds enige tijd staat het project geheel op internet, en kan men het daarvan afhalen.

De 50.000e leerling was Patrick Meijer van de basisschool de Arendhorst uit Ermelo. Hij kreeg, samen met een aantal klasgenoten een VIP-ontvangst, waarbij onze voorzitter Chris van Roekel als gastheer optrad.

Jachthoorn van Frost is terug

Het vorige nummer van de Nieuwsbrief was al naar de drukker toen het bericht binnenkwam dat de jachthoorn van John Frost, die in augustus 1998 uit het Airborne Museum werd gestolen, was teruggebracht. John Dutton Frost, die werd geboren in 1912, volgde een militaire opleiding in Wellington en Sandhurst. Hij werd ingedeeld bij The Cameronians (The Scottish Rifles), en diende in Engeland en Palestina. In juni 1938 werd hij geplaatst bij de Iraq Levies, een eenheid bestaande uit Assyriërs, Koerden en Arabische nomaden. Deze eenheid moest RAF vliegvelden en installaties bewaken, en eventueel de toevoerlijnen naar Jordanië open houden. Hun basis was het RAF vliegveld in Habbaniyah in het huidige Irak. Frost kreeg in de rang van kapitein het bevel over Landing Ground No. 5.

De Britse officieren hadden op de basis een jachtclub met de naam 'The Royal Exodus Hunt'. Nadat Frost twee jaar dienst had gedaan in het Midden-Oosten, liep in 1940 zijn detachering af, en in december van dat jaar werd hij overgeplaatst naar Engeland. Tijdens de afscheidsparty kreeg Frost van de leden van de jachtclub een koperen jachthoorn met een zilveren mondstuk. In de hoorn staat de volgende inscriptie: 'Capt. J.D. Frost, with best wishes from the members of the Royal Exodus Hunt'. In zijn boek 'A Drop Too Many' beschreef hij de jachthoorn als: 'Een van de beste cadeaus die ik ooit gekregen heb'.

Na zijn terugkeer in Engeland volgde een korte plaatsing bij zijn oude regiment The Cameronians (The Scottish Rifles), waarna hij zich vrijwillig meldde bij het nieuw opgerichte Parachute Regiment. Op 27 februari 1942 leidde hij de aanval op een Duits radarstation bij Bruneval aan de noordkust van Frankrijk. Als commandant van het 2e Parachutisten Bataljon nam hij vervolgens deel aan de strijd in Noord-Afrika. Bij de landing bij Oudna in Tunesië op 29 december 1942 gebruikte John Frost de jachthoorn om zijn troepen te laten weten waar hij was: 'Having landed, I made for a small mound at the edge of the dropping-zone and sounded a note or two on my hunting-horn

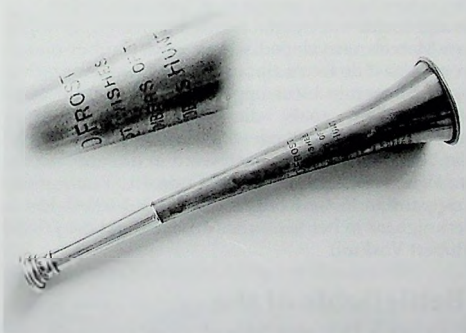
(the one which I had been given when I left Habbaniyah) to let people know where I was.'

Op 17 september 1944 landde Frost met zijn bataljon bij Wolfheze. Ook hier gebruikte hij zijn jachthoorn om zijn troepen te verzamelen. Tijdens de gevechten bij de Rijnbrug raakte Frost gewond, en werd hij door de Duitsers gevangengenomen. Hierbij raakte hij zijn jachthoorn kwijt.

In juli 1945 hield de heer E.R. Oosterwijk als lid van de Nijmegen Luchtbeschermingsdienst toezicht op de opruimwerkzaamheden bij de Rijnbrug in Arnhem. Tijdens het laden van puin op een vrachtauto zag hij tussen de stenen iets glinsteren in de zon. Toen hij het opraapte, zag hij dat het een gedeukte jachthoorn was. Oosterwijk nam het voorwerp mee, maakte het schoon en deukte het een beetje uit. Op de hoorn zag hij een inscriptie waaruit bleek dat deze had toebehoord aan Captain J.D. Frost. Jarenlang bewaarde hij de hoorn thuis, maar in september 1997 nam hij contact op met het Airborne Museum. Hij besloot het bijzondere voorwerp te schenken aan het museum, waar het werd tentoongesteld in de vitrine met recente aanwinsten.

In de nacht van 13 op 14 augustus 1998 werd de conservator gewekt door het alarm. Het bleek dat in het museum was ingebroken. Daarbij was de jachthoorn gestolen. Ondanks uitgebreide naspeuringen bleef het voorwerp meer dan tweeënehalf jaar spoorloos. Op een zeker moment kwam een inwoner van Arnhem de hoorn op het spoor. Dankzij zijn bemiddeling kwam het kostbare kleinood uiteindelijk eind mei jl. weer terug in het Airborne Museum.

(Wybo Boersma)

Frost's jachthoorn met inscriptie, die onlangs werd teruggevonden.

(foto: Berry de Reus)

'Old soldiers never die'

Van 7 september tot en met 4 november 2001 wordt in het Airborne Museum een expositie gehouden van portretfoto's van Britse veteranen, onder de titel 'Old soldiers never die'. De foto's zijn genomen door Pim Limbeek uit Veenendaal. Een aantal jaren geleden raakte Pim tijdens de herdenkingen van de Slag om Arnhem onder de indruk van de karakteristieke gezichten van de veteranen. Vooral tijdens de jaarlijk-

se dropping op de Ginkelse Heide bij Ede kreeg hij de gelegenheid om hen op de gevoelige plaat vast te leggen.

Dit resulteerde in de loop der jaren in een indrukwekkend archief van portretfoto's. Om veteranen en andere belangstellenden in de gelegenheid te stellen kennis te nemen van zijn werk zocht Limbeek naar een gelegenheid om zijn foto's in september te exposeren. Het Airborne Museum geeft hem nu deze mogelijkheid. Ruim dertig foto's worden geëxposeerd. Niet alle namen zijn bij de fotograaf bekend. Vandaar dat de bezoeker die iemand op een foto herkent, een naamkaartje kan invullen.

'German Armored Units at Arnhem'

Aan de immer groeiende reeks boeken over de Slag om Arnhem is onlangs een nieuwe titel toegevoegd: 'German Armored Units at Arnhem, September 1944', samengesteld door ons lid Marcel Zwarts. Marcel is een expert op het gebied van Duitse gepantserde voertuigen, en in de afgelopen jaren heeft hij een uitgebreide collectie foto's en gegevens over dit onderwerp bijeengebracht. De meeste afbeeldingen die hij heeft verzameld waarop voertuigen staan die deelnamen aan de Slag om Arnhem, in totaal 166 stuks, zijn in dit fotoboek afgebeeld. Veel daarvan zijn nooit eerder gepubliceerd. De afbeeldingen van de voertuigen zijn in de eerste plaats gerangschikt per eenheid en verder volgens tijdstip en plaats. Het betreft opnamen uit zowel 1944 als 1945.

De onderschriften, waarin veel technisch details van de afgebeelde voertuigen worden genoemd, getuigen van Marcells encyclopedische kennis van het onderwerp. Naast de foto's zijn in het boek zestien prachtige tekeningen in kleur opgenomen van Duitse pantservoertuigen zoals die bij Arnhem hebben geopereerd. Een buitengewoon informatieve uitgave! Het boek telt 72 pagina's, en werd in de serie 'Armor at War' uitgegeven door Concord Publications Company in Hong Kong, ISBN 962-361-691-0. Het is verkrijgbaar in het Airborne Museum, en kost f 37,50 (Robert Voskuil)

'Battlefields of the Second World War'

Battlefield-tourisme is geen nieuw verschijnsel. Reeds kort na de Eerste Wereldoorlog bezochten duizenden mensen de slagvelden in België en het noorden van Frankrijk. In Engeland waren het vooral Major en Mrs. Holt die in de jaren zeventig begonnen met een commerciële aanpak van tochten naar slagvelden over de gehele wereld. Vele touroperators hebben hen nagevolgd.

De BBC heeft op deze trend ingehaakt met een serie uitzendingen over slagvelden van de Eerste Wereldoorlog. Deze werd gevolgd door een reeks over de Tweede Wereldoorlog. Richard Holmes, professor in 'Military and Security Studies' aan de Cranfield University en aan het Royal Military College of Science, presenteert de uitzendingen. Dit

najaar wordt aandacht besteed aan de gevechten bij El Alamein, Monte Cassino, en Operatie Market Garden, en aan de bombardementen van de Royal Air Force op Duitsland. Het begeleidende boek bij deze uitzendingen, dat eveneens werd geschreven door Richard Holmes, is onlangs verschenen onder de titel 'Battlefields of the Second World War'.

We zullen ons beperken tot het hoofdstuk over operatie Market Garden. Dit beslaat 40 pagina's van de 224. Echt nieuwe feiten komen er niet in voor, maar dat is ook nauwelijks mogelijk. Wel gaat Holmes dieper in op de controverse tussen de verschillende geallieerde opperbevelhebbers. Ook de keuze van deze commandanten wordt ter discussie gesteld. Hierbij wordt veldmaarschalk Montgomery niet gespaard. De radioverbindingen, de grond-luchtverbindingen, Brownings hoofdkwartier, de onverwachte sterkte van de Duitse troepen, en generaal Sosabowski staan ter discussie. Ook het negeren van de gegevens van het Nederlandse verzet, en de problemen door de smalle opmarsweg voor het grondleger komen aan bod. Ruime aandacht wordt besteed aan het succesvolle Amerikaanse optreden in het zuiden.

Een samenvatting is nauwelijks te geven, want er wordt veel in weinig woorden behandeld, en dat is ook het sterke punt van dit hoofdstuk. Ondanks de beperkte ruimte geeft Holmes een uitstekende analyse van de operatie. De beschrijving van de eigenlijke battlefieldtour over het slagveld beperkt zich in het algemeen tot een aantal bruggen, vanaf de Joe Mansbrug over het Maas-Scheldekanaal tot aan de brug in Arnhem, en tot bezoeken aan het Airborne Museum, de landingszones en de Airborne Begraafplaats.

Het boek is niet opgezet als een echte battlefield-gids, daarvoor is John Waddys uitgave, 'A Tour of the Arnhem Battlefield' veel geschikter.

De publicatie is helder geschreven. Helaas is in de tekst een enkele storende fout geslopen. Zo is het niet juist dat het Nederlandse verzet het mogelijk gemaakt heeft dat de haven van Antwerpen onbeschadigd in geallieerde handen kwam. Die eer komt toe aan de verzetsbeweging van onze zuiderburen.

'Battlefields of the Second World War' door Richard Holmes, telt 224 pagina's, is geïllustreerd met foto's en kaarten, en werd uitgegeven door BBC Worldwide Limited, Woodlands, 80 Woodland Lane, London W12 0TT, (ISBN 0 563 53782 5). De prijs bedraagt £ 17,99. (Wybo Boersma)

Pegasus Wandeltocht

De 18e Pegasus Wandeltocht vindt dit jaar plaats op 27 oktober. Deze tocht volgt voor een groot deel de route die in de nacht van 22 op 23 oktober 1944 werd afgelegd tijdens operatie Pegasus 1. Daarbij werd een groot aantal geallieerde militairen met behulp van het Nederlandse verzet over de Rijn gezet, en overgebracht naar bevrijd gebied.

Voor informatie en inschrijving kunt u bellen naar het VVV: 0318 614444.